

เอกสารประกอบการเรียน

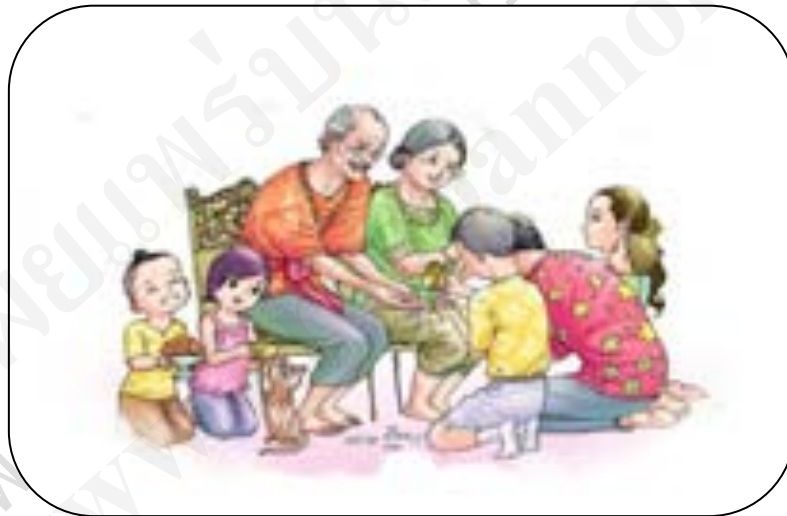
สาระการเรียนรู้ภูมิศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชุด สิ่งแวดล้อมดีที่หนูรัก

เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม

เล่มที่ 2

นางสาวนุชนาฏ ตำคำธรรม

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ

โรงเรียนบ้านสันติคีรี อำเภอแม่ฟ้าหลวง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียน สารภูมิศาสตร์ ชุด สิ่งแวดล้อมดีที่หนูรัก จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับเอกสารเล่มนี้เป็นเรื่องที่ 2 ชื่อเรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยสาระการ เรียนรู้ทั้งหมด 9 เรื่อง ดังนี้คือ 1. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 2. สิ่งแวดล้อมทางสังคม 3. การพึ่งพากันของสิ่งแวดล้อม 4. สิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิต 5. คุณค่าของน้ำและดิน 6. คุณค่าของป่าไม้และสัตว์ป่า 7. สภาพแวดล้อมของชุมชนในอดีตและปัจจุบัน 8. ปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อชุมชน 9. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แต่ละเรื่องประกอบด้วยสาระการเรียนรู้และกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนได้ เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและเป็นอิสระในการทำกิจกรรม เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้วสามารถ ตรวจสอบคำตอบได้จากเฉลยในภาคผนวกจากการได้ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้ชุดนี้ การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนชุดนี้ จึงเป็นประโยชน์และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับนักเรียนและผู้สนใจทั่วไป

ขอขอบคุณนายสมสวัสดิ์ ทองประวิทย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติคีรี ที่ให้การ สนับสนุนในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพสื่อ นายเจดีย์ เดชพันธ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 นางทัศนพร นันทวงศ์ นางสุนทรลักษณ์ สุขวิไล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแม่จัน , นางนัยนา พงษ์สวรรค์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15, ดร.ธิดาวรรณ อุ่นกอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไทรทอง ที่ให้คำปรึกษาในการจัดทำและตรวจสอบเอกสารประกอบการ เรียน ชุดนี้ จนเสร็จสมบูรณ์

นางสาวนชานาญ คำคำธรรม

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ

โรงเรียนบ้านสันติคีรี อำเภอแม่ฟ้าหลวง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๖
คำชี้แจง	1 - 2
ความนำ/ สาระสำคัญ	3
จุดประสงค์ / สาระการเรียนรู้	4
แบบทดสอบก่อนเรียน	5 - 7
ใบความรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม	8 - 15
ใบงานที่ 1	16 - 17
บทสรุป	18
แบบทดสอบหลังเรียน	19 - 21
ภาคผนวก	22
เฉลยใบงานที่ 1	23 - 24
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	25
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	26
บันทึกการเก็บคะแนนกิจกรรมและแบบทดสอบ	27
บรรณานุกรม	28
ประวัติผู้เรียบเรียง	29

คำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียน

สำหรับครู

อ่านคำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียน

1. เอกสารประกอบการเรียน ชุด สิ่งแวดล้อมดีที่หนูรัก
- เล่มที่ 2 เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม ใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองและปฏิบัติตามขั้นตอน

มีส่วนประกอบของเอกสารดังนี้

- 1.1 สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้
- 1.2 แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบเฉลย
- 1.3 ใบความรู้
- 1.4 ใบงาน
- 1.5 แบบทดสอบหลังเรียน
2. ศึกษาสารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ
4. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม
5. นักเรียน ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่กำหนด
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ
7. ครูเฉลยใบงานและสรุปความรู้
8. เอกสารเล่มที่ 2 นี้ นักเรียนใช้ศึกษานอกเวลาและค้นคว้าด้วยตนเองได้

คำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียน

สำหรับนักเรียน

อ่านคำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ นักเรียนสามารถศึกษาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยก่อนศึกษาเนื้อหาให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. อ่านคำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียนให้เข้าใจตามขั้นตอน
2. ศึกษาสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ก่อนเรียน
3. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้และตรวจคำตอบจากเฉลย ต้องไม่เปิดดูเฉลยคำตอบก่อนซึ่งนักเรียนควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
4. ศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจแล้วทำกิจกรรม โดยขณะศึกษาบทเรียนและปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนต้องไม่เปิดดูเฉลยคำตอบก่อน
5. เมื่อศึกษาจบแล้วให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน และเมื่อเสร็จแล้วตรวจคำตอบจากใบเฉลย
6. สรุปผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน คะแนนการตอบคำถามแต่ละกิจกรรม และครูบันทึกผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน และคะแนนแต่ละกิจกรรม ลงในแบบสรุปผลการเรียน

สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อมทางสังคม

สิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นสิ่งแวดล้อมที่คนสร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรียน กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องใช้ วัฒนธรรม ประเพณี โดยสิ่งแวดล้อมทางสังคม จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางสังคม

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระวางที่ ซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูลภูมิสารสนเทศอื่น จะนำไปสู่การใช้และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 3.3 บอกความสัมพันธ์ของลักษณะกายภาพกับลักษณะทางสังคมของชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้
2. บอกลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้
3. บอกวิธีการรักษาสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของสิ่งแวดล้อมทางสังคม
2. ลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางสังคม
3. วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข หรือ ค
ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคม
  - ก. การแต่งกายของนักเรียน
  - ข. นกน้อยในป่ากว้าง
  - ค. ป่าไม้บนดอยแม่สลอง
2. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีคุณค่าต่อการศึกษามากที่สุด
  - ก. ตึก
  - ข. สะพาน
  - ค. โบราณวัตถุ
3. ข้อใดแสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดี
  - ก. โหน่งทะเลาะกับเพื่อน
  - ข. หนึ่งแบ่งขนมให้เพื่อน
  - ค. นุ้ยแต่งกายไม่เรียบร้อย

4. เราจะทำให้สิ่งแวดล้อมในบ้านน่าอยู่ได้อย่างไร

- ก. คูโทรศัพท์นาน ๆ
- ข. ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
- ค. ชวนน้องวิ่งเล่นในบริเวณบ้าน

5. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่นักเรียนควรแสดงกับผู้อื่น

- ก. พุดจาสุภาพ
- ข. พุดจาต่อเสียด
- ค. พุดจาใส่ร้ายผู้อื่น

6. นักเรียนสามารถดูแลสิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียนได้ตามข้อใด

- ก. ตั้งใจเรียนหนังสือ
- ข. มาโรงเรียนทุกวัน
- ค. เก็บขยะบริเวณโรงเรียน

7. ใครอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ไม่ดี

- ก. ไปอยู่อยู่กับพ่อแม่ที่ใจดี
- ข. ครอบครัวป่วนช่วยกันทำงานบ้าน
- ค. ปู่อยู่ในครอบครัวที่ทะเลาะกันประจำ

8. สิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียนจะนำอยู่ถ้านักเรียนปฏิบัติตนเช่นใด
- ก. ทำความสะอาดห้องเรียน
  - ข. ไม่เข้าห้องน้ำในโรงเรียน
  - ค. ไม่ซื้อขนมในโรงเรียน
9. ใครที่ดูแลสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้ดี
- ก. เอกไปทำบุญที่วัด
  - ข. โองไม่ขีดเขียนกำแพง
  - ค. โอ้ไปวิ่งที่สวนสาธารณะประจำ
10. ข้อใดเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน
- ก. เปิดไฟในห้องเรียน
  - ข. ใช้น้ำอย่างประหยัด
  - ค. แต่งกายด้วยชุดนักเรียนเรียบร้อย

ใบความรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม

ความหมายของสิ่งแวดล้อมทางสังคม

สิ่งแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ที่คนสร้างขึ้นมามีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น อาคารบ้านเรือน สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ วัฒนธรรม ประเพณี กฎระเบียบทางสังคม เป็นต้น

รูปแสดงสิ่งก่อสร้าง
อาคารบ้านเรือนต่างๆ

รูปแสดงประเพณีสงกรานต์

ลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางสังคม

สิ่งแวดล้อมทางสังคมในแต่ละแห่ง จะมีลักษณะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อม ได้แก่

1. สิ่งแวดล้อมทางสังคมในครอบครัว ในแต่ละครอบครัวจะมีความเป็นอยู่และการปฏิบัติตนที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมในครอบครัวที่ถ่ายทอด อบรม และปลูกฝังจนเป็นนิสัยสืบต่อกันมา เช่น การพูดจาสุภาพไพเราะ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

รูปแสดงการรดน้ำดำหัวแสดงความเคารพต่อญาติผู้ใหญ่

2. สิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน

ในแต่ละโรงเรียนจะมีระเบียบวินัย วัฒนธรรม เช่น การแต่งกาย
การแสดงความเคารพ

รูปแสดงการไหว้แสดงความเคารพคุณครูในโรงเรียน

3. สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งเห็นได้ชัดเจนและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้คนในสังคม ได้แก่

1. วัฒนธรรม

หมายถึง ธรรมเป็นเหตุให้เจริญ ต่อมามีการเปลี่ยนความหมายเป็นว่า ความเจริญงอกงามที่มนุษย์ทำให้เกิดขึ้นและกระทำสืบต่อกันมาเป็นมรดกตกทอดไปสู่ชนรุ่นหลัง มรดกทางสังคมดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นการครองตนและครองชีวิต รวมทั้งขนบประเพณีประจำกลุ่มของคนที่ประจำอยู่กันเป็นพวก เป็นหมู่คณะ ลักษณะเฉพาะในการครองชีวิตและครองตน ซึ่งสืบทอดกันต่อ ๆ มา และมีการเจริญงอกงามตามยุคตามสมัย เช่น วัฒนธรรมภาษา วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมการทำอาหาร เป็นต้น

รูปแสดงวัฒนธรรมการแต่งกายและการแสดงของภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ประเพณี

คือ สิ่งที่ผู้คนในสังคมยึดถือประเพณีปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียมหรือจารีตประเพณี มักเป็นเรื่องของส่วนรวมที่บุคคลหลายคนกระทำด้วยกัน เป็นการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น การกราบไหว้ของส่วนรวมที่บุคคลหลายคนกระทำด้วยกัน เป็นการประพฤติปฏิบัติและการกระทำที่คนในกลุ่มในสังคมเดียวกันยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติกิจการต่าง ๆ ของชีวิตที่อยู่ร่วมกัน เช่น พิธีแรกนาขวัญ พิธีบวชนาคพิธีแต่งงาน เป็นต้น

รูปแสดงประเพณีการปล่อยนกปล่อยปลาและการทำบุญตักบาตร

3. วิธีประชา

คือ สิ่งที่ผู้คนในสังคมยึดถือปฏิบัติมาด้วยความเคยชิน เนื่องจากได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็กจนเติบโตใหญ่ โดยการจดจำการบอกเล่า หรือเอาอย่างสืบต่อกันมา มีลักษณะง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน อาจมีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีการจดบันทึกไว้ก็ได้ เช่น การแต่งกาย กิริยามารยาททางสังคม การรับประทานอาหาร เป็นต้น วิธีประชาเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและหมู่คณะการเปลี่ยนแปลงวิถีประชาอาจเป็นไปอย่างไม่มีพิธีรีตองแต่อย่างใด

รูปแสดงวิธีประชา ที่ถือปฏิบัติกันมา

4. กฎหมาย

คือ สิ่งที่ใช้เป็นแบบแผนสำหรับควบคุมความประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมซึ่งสร้างขึ้นโดยองค์กรทางการเมืองการปกครอง โดยมีการจารึกเป็นลายลักษณ์อักษรและมีบทลงโทษผู้ที่ละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมาย เป็นกฎเกณฑ์ความประพฤติที่สำคัญและจำเป็นสำหรับสังคม โดยทั่วไปกฎหมายและจารีตประเพณีจะมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน การบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ มักจะมีพื้นฐานมาจากจารีตประเพณีและกฎหมายของสังคม เป็นต้นอย่างไรก็ตามยังมีกฎหมายอีกไม่น้อยที่บัญญัติขึ้นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยไม่ได้มีพื้นฐานมาจากจารีตประเพณีของสังคม เช่น พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดิน พระราชบัญญัติควบคุมอาหารและยา เป็นต้น

รูปแสดงอนุสาวรีย์
ประชาธิปไตย

รูปแสดงการใช้
กฎหมายไทย

การรักษาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

สิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียนและชุมชนเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียน ดังนั้นเราต้องช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางสังคม ดังนี้

1. เข้าร่วมประเพณีของชุมชน และปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชน
2. ยึดมั่นในการทำความดี รู้จักเสียสละต่อส่วนรวม
3. ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมของโรงเรียนและชุมชน เช่น การแต่งกาย การพูดจา การแสดงความเคารพการเข้าแถวเรียงลำดับเมื่อรับบริการ
4. ให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

รูปแสดงการร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมในสังคม

การร่วมมือร่วมใจกันเสียสละต่อส่วนรวม

1. สิ่งแวดล้อมทางสังคมหมายถึงอะไร จงเขียนอธิบายคำตอบ

.....

.....

.....

2. เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกและเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

.....๑) สิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นสิ่งที่คนสร้างขึ้น เช่น วัฒนธรรม ประเพณี

.....๒) โรงเรียนที่นักเรียนยกพวกตีกัน ถือว่าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี

.....๓) นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน เป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี

.....๔) การร้องเพลงและการเล่นของนักเรียน ถือเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคม

.....๕) การพูดคำหยาบและคำทอกล้นของนักเรียน ถือเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี

.....๖) การแต่งกายกิริยามารยาททางสังคมถือเป็นวิถีประชา

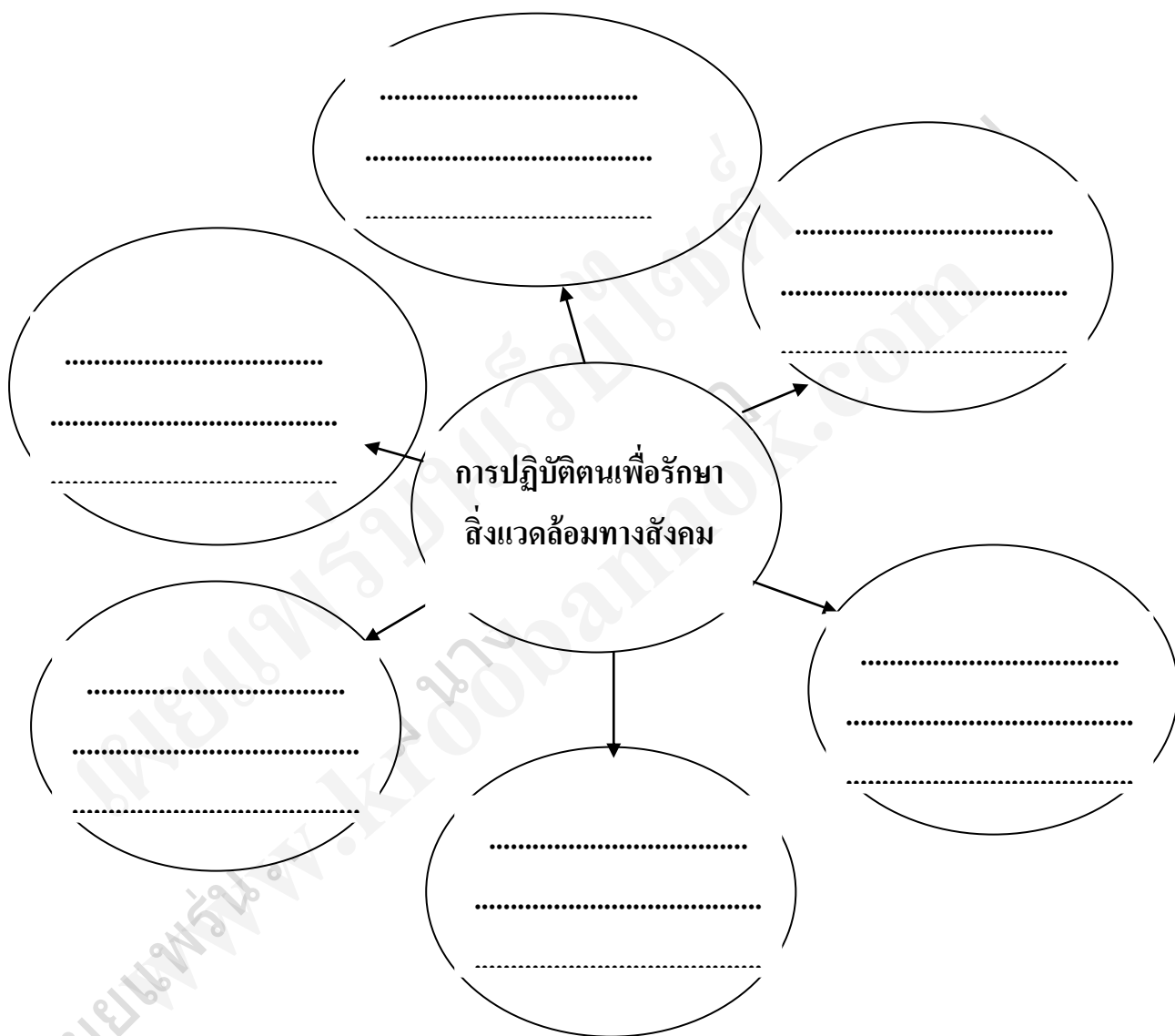
.....๗) ทุกคนมีประเพณีเป็นของตนเอง

.....๘) เราต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

.....๙) การแสดงความเคารพการเข้าแถวเรียงลำดับเมื่อรับบริการเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

.....๑๐) การแต่งกายตามใจตนเองของนักเรียน ถือเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี

3. จงบอกวิธีการปฏิบัติตนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

สรุปเนื้อหา

สิ่งแวดล้อมทางสังคม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งอาจสร้างขึ้นโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ หรือสร้างขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม เช่น วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา ความเชื่อ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รวมไปถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งเห็นได้ชัดเจนและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้คนในสังคม

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข หรือ ค
ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ

1. เราจะทำให้สิ่งแวดล้อมในบ้านน่าอยู่ได้อย่างไร

- ก. คูโทรศัพท์สนั่นาน ๆ
- ข. ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
- ค. ชวนน้องวิ่งเล่นในบริเวณบ้าน

2. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่นักเรียน ควรแสดงกับผู้อื่น

- ก. พูดจาสุภาพ
- ข. พูดจาต่อเสียง
- ค. พูดจาใส่ร้ายผู้อื่น

3. นักเรียนสามารถดูแลสิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียนได้ตามข้อใด

- ก. ตั้งใจเรียนหนังสือ
- ข. มาโรงเรียนทุกวัน
- ค. เก็บขยะบริเวณโรงเรียน

4. ใครอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ไม่ดี

- ก. ไปอยู่กับพ่อแม่ที่ใจดี
- ข. ครอบครัวป่วนช่วยกันทำงานบ้าน
- ค. ปู่อยู่ในครอบครัวที่ทะเลาะกันประจำ

5. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคม

- ก. การแต่งกายของนักเรียน
- ข. นกน้อยในปากกว้าง
- ค. ป่าไม้บนดอยแม่สลอง

6. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีคุณค่าต่อการศึกษามากที่สุด

- ก. ดึก
- ข. สะพาน
- ค. โบราณวัตถุ

7. สิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียนจะนำอยู่ถ้านักเรียนปฏิบัติตนเช่นใด

- ก. ทำความสะอาดห้องเรียน
- ข. ไม่เข้าห้องน้ำในโรงเรียน
- ค. ไม่ซื้อขนมในโรงเรียน

8. ใครที่ดูแลสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้ดี

- ก. เอกไปทำบุญที่วัด
- ข. โอ่งไม่ขีดเขียนกำแพง
- ค. โอ้ไปวิ่งที่สวนสาธารณะประจำ

9. ข้อใดเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน

- ก. เปิดไฟในห้องเรียน
- ข. ใช้น้ำอย่างประหยัด
- ค. แต่งกายด้วยชุดนักเรียนเรียบร้อย

10. ข้อใดแสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดี

- ก. โหน่งทะเลาะกับเพื่อน
- ข. หินแบ่งขนมให้เพื่อน
- ค. น้อยแต่งกายไม่เรียบร้อย

ภาคผนวก

เผยแพร่บนเว็บไซต์
www.kroobannok.com
นางสาวชนานันท์ คำธรรม

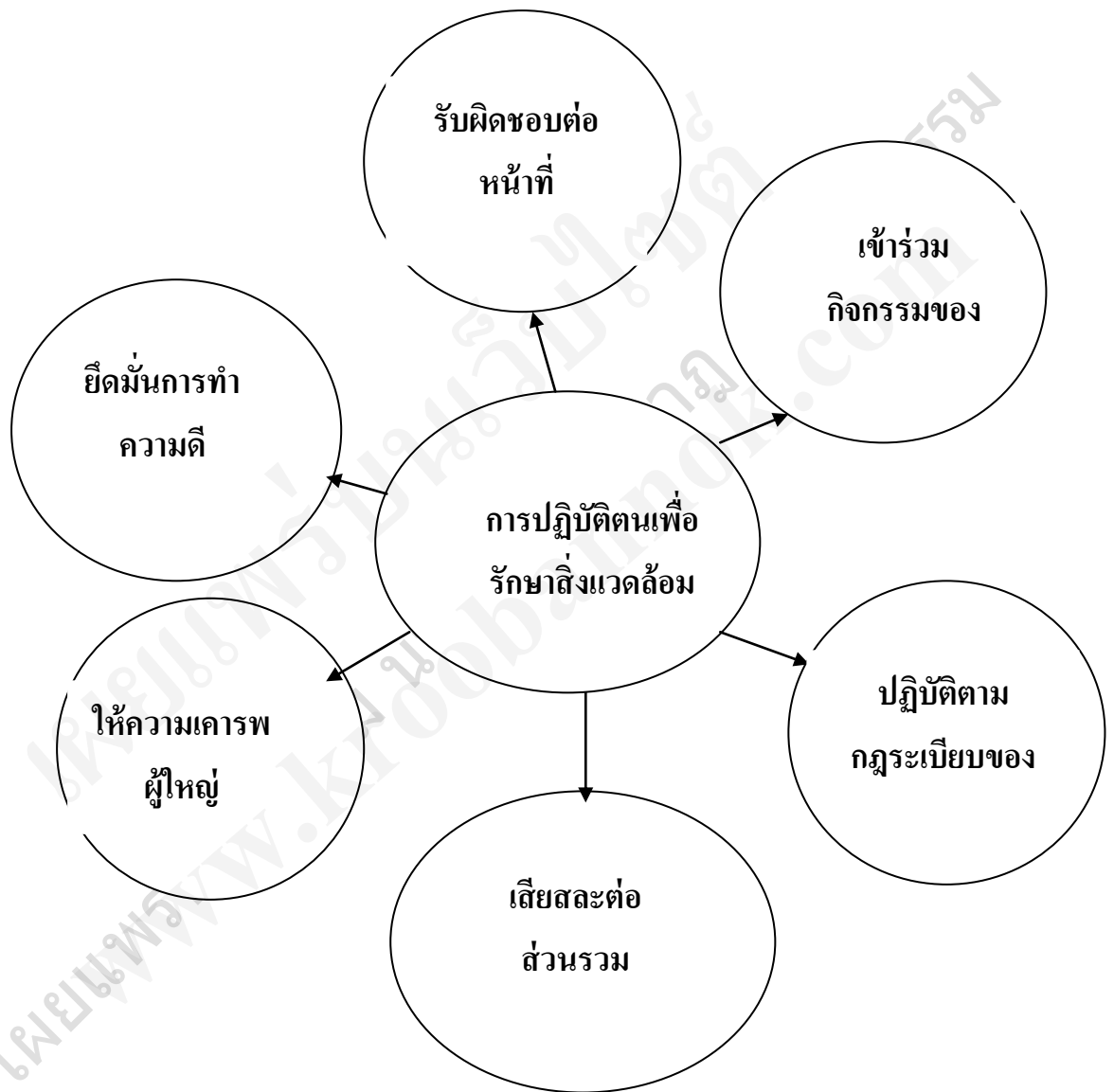
ใบเฉลย

เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. สิ่งแวดล้อมทางสังคมหมายถึงอะไร จงเขียนอธิบายคำตอบ-
 สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ที่คนสร้างขึ้นมามีประโยชน์ในด้าน
 ต่าง ๆ เช่น อาคารบ้านเรือน สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ วัฒนธรรม ประเพณี
 .....
 .....

2. เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกและเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ผิด
  - ✓ 1) สิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นสิ่งที่คนสร้างขึ้น เช่น วัฒนธรรม ประเพณี
  - ✕ 2) โรงเรียนที่นักเรียนยกพวกตีกัน ถือว่าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี
  - ✕ 3) นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน เป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี
  - ✓ 4) การร้องเพลงและการเล่นของนักเรียน ถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคม
  - ✕ 5) การพูดคำหยาบและคำทอกลึงของนักเรียน ถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี
  - ✓ 6) การแต่งกายกิริยามารยาททางสังคมถือเป็นวิถีประชา
  - ✕ 7) ทุกคนมีประเพณีเป็นของตนเอง
  - ✓ 8) เราต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
  - ✓ 9) การแสดงความเคารพการเข้าแถวเรียงลำดับเมื่อรับบริการเป็นการรักษา
สิ่งแวดล้อมทางสังคม
  - ✕ 10) การแต่งกายตามใจตนเองของนักเรียน ถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี

3. จงบอกวิธีการปฏิบัติตนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมทางสังคม

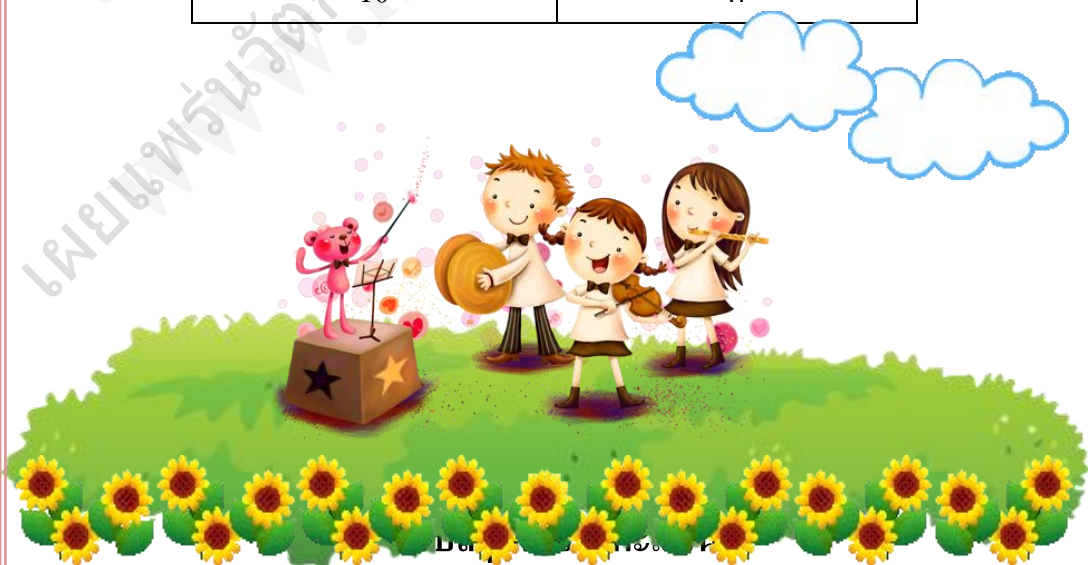
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	เฉลย
1	ข
2	ค
3	ข
4	ข
5	ก
6	ก
7	ค
8	ค
9	ก
10	ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	เฉลย
1	ข
2	ก
3	ก
4	ข
5	ก
6	ข
7	ก
8	ข
9	ก
10	ก

บันทึกการเก็บคะแนนกิจกรรมและแบบทดสอบ
เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางสังคม

กิจกรรม/แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ (คิดเป็นร้อยละ)
ทดสอบก่อนเรียน	10		
กิจกรรมที่ 1	2		
กิจกรรมที่ 2	10		
กิจกรรมที่ 3	8		
รวมคะแนนกิจกรรม	20		
ทดสอบหลังเรียน	10		
๑. รวมคะแนนกิจกรรม + สอบ หลังเรียน	30		

เกณฑ์การประเมินผลการเรียน

- ☀ คะแนน 25 -30 = ดีมาก
- ☀ คะแนน 20 - 24 = ดี
- ☀ คะแนน 15 - 19 = พอใช้
- ☀ คะแนน 14 ลงมา = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....นักเรียน

(.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

1. กระทรวงศึกษาธิการ . สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . สารະภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. นฤมล อภินิเวศ และไพศาลย์ เปี่ยมเมตตาวัฒน์. (บก.). (2540). สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2539. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
3. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. (2546). กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
4. มุกดา สุขสมาน. (2538). ชีวิตกับสภาพแวดล้อม ฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
5. มั่นทนีย์ ขมจินดา. (บก.). (2539). มนุษย์กับธรรมชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
6. จิรากรณ คชเสนี. (2551). มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
7. ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์. (2550). มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
8. ชีระพล อรุณะกสิกร, สถาพร ลิ้มมณี และไพฑูรย์ นาคจำ. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.
9. สมัย อาภาภิรม. (บก.). (2537). มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
10. ธนู แก้วโอภาส. (ม.ป.ป.). โลกก่อนประวัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สากลการศึกษา.
11. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.
12. เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ . สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.3 . พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ ฯ อักษรเจริญทัศน์
13. <http://www.deqp.go.th>
14. <http://www.dmr.go.th>
15. <http://www.environnet.in.th>
16. <http://www.gisthai.org>

ประวัติผู้เรียบเรียง

ชื่อ นางสาวนุชนาฏ ชื่อสกุล ตำคำธรรมชาติ อายุ 35 ปี

การศึกษา ระดับปริญญาตรี (ศศ.บ.)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

วิชาเอก ประถมศึกษา วิชาโท ปฐมวัย

ประสบการณ์ในการทำงาน 13 ปี

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านสันติคีรี ตำบลแม่สลองนอก

อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3

เกียรติบัตรยกย่องเชิดชูแห่งวิชาชีพที่เคยได้รับ

- พ.ศ. 2552 ครูต้นแบบสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับเหรียญทอง
- พ.ศ. 2553 ครูผู้ฝึกสอนการแข่งขันทักษะการเล่านิทานคุณธรรม ช่วงชั้นที่ 1 ชนะเลิศเหรียญทอง ระดับเขตภาคเหนือ
- พ.ศ. 2553 กรรมการผู้ตัดสิน การแข่งขันทักษะการร้องเพลงคุณธรรม ช่วงชั้นที่ 1 ระดับเขตภาคเหนือ
- พ.ศ. 2554 ครูผู้สอนสังคมศึกษาดีเด่น ระดับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา